Allah Yolunda İnfak
Gönderen Kadir Hatipoglu - Nisan 29 2021 03:00:00

        Muhterem müminler

اَلَّذِينَ
يُنْفِقُونَ
اَمْوَالَهُ&#16
05;ْ
بِاللَّيْلِ
وَالنَّهَار&#16
16; سِرًّا
وَعَلاَنِيَ&#15
77;ً فَلَهُمْ
اَجْرُهُمْ
عِنْدَ
رَبِّهِمْ
وَلاَ خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ
وَلاَ هُمْ
يَحْزَنُونَ
         "Mallarını gizli ve açık olarak gece ve gündüz harcayan kimseler var ya, işte onların, Rableri katında ecirleri vardır. Onlara hiçbir korku yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır." (el-Bakara 2/274)
مَثَلُ
الَّذِينَ
يُنْفِقُونَ
اَمْوَالَهُ&#16
05;ْ فِى سَبِيلِ
اللهِ
كَمَثَلِ
حَبَّةٍ
اَنْبَتَتْ
سَبْعَ
سَنَابِلَ
فِى كُلِّ
سُنْبُلَةٍ
مِائَةُ
حَبَّةٍ
وَاللهُ
يُضَاعِفُ
لِمَنْ
يَشَآءُ
وَاللهُ
وَاسِعٌ
عَلِيمٌ
         "Mallarını Allah yolunda harcayanların hâli, her başağı yüz daneli yedi başak bitiren bir tohumun hâli gibidir. Allah dilediği kimseye daha kat kat verir. Allah'ın ihsanı çok geniştir. Her şeyi hakkıyla bilendir." (el-Bakara 2/261)   Bakara suresinin ilk ayetlerinde takvâ sahiplerinin vasıfları sayılırken,
اَلَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ

بِالْغَيْبِ
وَيُقِيمُون&#16
14; الصَّلوَةَ
وَمِمَّا
رَزَقْنَاهُ&#16
05;ْ
يُنْفِقُونَ
 "Allah yolunda harcayanlar"; gayba inanan ve namaz kılandan sonra
üçüncü sırada zikredilir. (el-Bakara 2/3;). Allah yolunda yapılan
harcamanın, malın sevilen çeşidinden yapılması, kişiyi "birr" derecesine ulaştırır. Ayette
şöyle buyurulur: لَنْ
تَنَالُوا
الْبِرَّ
حَتَّى
تُنْفِقُوا
مِمَّا
تُحِبُّونَ
وَمَا
تُنْفِقُوا
مِنْ شَىْءٍ
فَاِنَّ
اللهَ بِهِ
عَلِيمٌ
         "Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda
harcayıncaya kadar, cennete ve iyiliğin en güzeline (birr) eremezsiniz." (Âl-i
İmrân 3/92) Hasan el-Basrî şöyle der:
         "Bir kimse sevdiği bir tek hurmayı bile
Allah rızası için sadaka olarak verirse bu ayetteki "birr"e mazhar olmuş olur."
         Ömer b. Abdülaziz,
yoksullara bol miktarda şeker dağıtır ve sebebini soranlara da: "Çünkü ben en
çok şekeri severim" cevabı verirdi İnfakın en fazîletlisi ve en önde geleni kişinin
muhtaç durumda bulunan hısımlarına yaptığı harcamalardır. Ayette şöyle buyrulur:
اَلرِّجَالُ
قَوَّامُونَ
عَلَى
النِّسَآءِ
بِمَا
فَضَّلَ
اللهُ
بَعْضَهُمْ
عَلَى بَعْضٍ
وَبِمَآ
اَنْفَقُوا
مِنْ
اَمْوَالِهِ&#16
05;ْ
فَالصَّالِح&#16
14;اتُ

قَانِتَاتٌ
حَافِظَاتٌ
لِلْغَيْبِ
بِمَا حَفِظَ
اللهُ
وَاللاَّتِى
تَخَافُونَ
نُشُوزَهُنَّ
فَعِظُوهُنَّ
وَاهْجُرُوهُنَّ فِى
الْمَضَاجِعِ
وَاضْرِبُوهُنَّ فَاِنْ
اَطَعْنَكُمْ فَلاَ
تَبْغُوا
عَلَيْهِنَّ
سَبِيلاً
اِنَّ اللهَ
كَانَ
عَلِيًّا
كَبِيرًا
         "Erkekler kadınlar üzerinde hâkimdirler. Çünkü Allah birini (cihat, imamet ve miras gibi bazı konularda) diğerinden üstün yaratmıştır. Bir de erkekler, mallarından onların geçimini sağlamaktadırlar" (en-Nisâ 4/34). Âile fertlerine yapılacak harcama sadaka hükmündedir. Hadiste şöyle buyrulur:
قَالَ
رَسُولَ
للّهِ صَلَّي
اللّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ:
إِنَّ
الْمُسْلِمَ
إِذَا
انْفَقَ
عَلَى
أَهْلِهِ
نَفَقَةً
وَهُوَ
يَحْتَسِبُهَا كَانَتْ
لَهُ

صَدَقَةً   "Bir müslüman, aile fertlerinin geçimini, Allah'ın rızasını umarak sağlasa bu, kendisi için sadaka olur."   Hadiste zikredilen aile fertlerine (ehl); karısı, çocukları, nafakası kendisine gerekli olan erkek ve kız kardeşleri ile amcası ve amcasının çocukları, evinde beslediği yabancı yoksul çocuklar dâhildir. Bir kimsenin bakmakla yükümlü olduğu kimseleri geçindirmesi, onun üzerine vaciptir. Eğer bu masrafları yaparken Allah rızasını kazanmayı kastederse, sürekli sadaka ecri alır. Ancak bu konuda Allah rızasını kast etmezse, üzerinden borç düşer, fakat ayrıca bir ecir alamaz. (ez-Zebîdî) İnfakta dört güzellik vardır: 1 - Allah Teala, sadaka verenin malına bereket ihsan eyler. 2 - Allah Teala, sadaka veren kimseyi halkına sevdirir. 3 - Allah Teala, onun verdiği sadakayı, cehennemle arasında bir perde yapar. 4 - Allah Teala, belayı ve sıkıntıyı sadaka veren kimseden defeder.   İnfakın Ahlâkî Değeri   İnfakın ahlâkî değeri, Kur’ân'da sıkça vurgulanan bir husustur. Her harcama veya infak, dinî-ahlakî açıdan makbul ve tasvip edilmekte midir? Bu mesele, infakın kim tarafından, ne maksatla, hangi maldan ve ne şekilde yapıldığına dair sorulara aranacak cevaplarla tespit edilebilir. İnfak eden kişi ve maksadı açısından bakıldığında, öncelikle infakın sırf Allah rızası için gerçekleştirilmesi gerekmektedir:
اِنَّمَا
نُطْعِمُكُم&#16
18; لِوَجْهِ
اللهِ لاَ
نُرِيدُ
مِنْكُمْ
جَزَآءً
وَلاَ
شُكُورًا
         "Ve derler ki, biz size sırf Allah rızası için ikram ediyoruz, yoksa sizden bir karşılık istemediğimiz gibi, bir teşekkür bile beklemiyoruz." (İnsan 76/9) Kişi yaptığı hayır ve harcamaları, insanlara gösteriş veya riya için yapmamalı ve yaptığı iyiliği de başa kakmamalı, muhtaçların üzerinde manevî nüfuz ve baskı aracı olarak kullanmamalıdır:
يَآاَيُّهَا
الَّذِينَ
اَمَنُوا لاَ
تُبْطِلُوا
صَدَقَاتِكُ&#16
05;ْ بِالْمَنِّ
وَاْلاَذَى
كَالَّذِى
يُنْفِقُ
مَالَهُ
رِئَآءَ
النَّاسِ
وَلاَ
يُؤْمِنُ
بِاللهِ

وَالْيَوْمِ
اْلاَخِرِ
فَمَثَلُهُ
كَمَثَلِ
صَفْوَانٍ
عَلَيْهِ
تُرَابٌ
فَاَصَابَهُ
وَابِلٌ
فَتَرَكَهُ
صَلْدًا لاَ
يَقْدِرُونَ
عَلَى شَىْءٍ
مِمَّا
كَسَبُوا
وَاللهُ لاَ
يَهْدِى
الْقَوْمَ
الْكَافِرِينَ   "Ey iman edenler! Sadaka verdiğiniz kimselere minnet etmek, incitmek suretiyle o sadakalarınızı boşa çıkarmayın. Allah'a da âhirete de inanmadığı hâlde sırf insanlara gösteriş yapmak için malını harcayan kişinin durumuna düşmeyin. Onun durumu, üzerinde toprak bulunan kaypak bir kayaya benzer ki, şiddetli bir yağmur olur olmaz toprağı kayıverir, cascavlak kalır." (Bakara 2/264)   Hazret-i Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem buyurur: قَالَ
رَسُولُ
اللّهِ:
ثَثَةٌ َ
يُكَلِّمُهُمُ اللّهُ وََ
يَنْظُرُ
إلَيْهِمْ
يَوْمَ
الْقِيَامَةَ وََ
يُزَكِّيهُمْ وَلَهُمْ
عَذَابٌ
ألِيمٌ
قَالَهَا
ثَثاً،
قُلْتُ:
خَابُوا
وَخَسِرُوا
يَا رَسُولَ
اللّهِ، مَنْ
هُمْ؟ قَالَ:

الْمُسْبِلُ&#15
48;
وَالْمَنَّا&#16
06;ُ،
وَالْمُنْفِ&#16
02;ُ سِلْعَتَهُ
بِالْحَلِفِ
الْكَاذِبِ
“Üç kişi vardır ki, kıyâmet günü Allâh onlarla konuşmayacak, yüzlerine bakmayacak ve kendilerini temize çıkarmayacaktır. Onlar için acı bir azap vardır.”   Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin bu sözleri üç defa tekrarladığına şâhit olan Ebû Zer radıyallâhu anh: “–Adları batsın, umduklarına ermesinler ve hüsrâna uğrasınlar! Kimlerdir bunlar yâ Rasûlallah?” diye sordu. Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem: “–Elbisesini (kibir ve gururundan dolayı kurula kurula) sürüyen, verdiğini başa kakan ve malını yalan yeminle pazarlayan!” buyurdu. (Müslim, Îmân, 171) İnfakın, "birr" olabilmesinde veya ahlakî değerinin tesbitinde diğer bir nokta infak edilen şeylerin cins bakımından temiz, iyi ve kaliteli olmasıdır. Zira insanların, kendi nefisleri için tercih etmeyecekleri değersiz ve bayağı şeyleri Allah için tasadduk etmemeleri gerekir. Bu, ihsan ve infakın olmazsa olmaz vasfıdır:
يَآاَيُّهَا
الَّذِينَ
اَمَنُوآ
اَنْفِقُوا
مِنْ
طَيِّبَاتِ
مَا
كَسَبْتُمْ
وَمِمَّآ
اَخْرَجْنَا
لَكُمْ مِنَ
اْلاَرْضِ
وَلاَ
تَيَمَّمُوا
الْخَبِيثَ
مِنْهُ
تُنْفِقُونَ
وَلَسْتُمْ
بِاَخِذِيهِ
اِلاَّ اَنْ
تُغْمِضُوا
فِيهِ
وَاعْلَمُوآ
اَنَّ اللهَ
غَنِىٌّ
حَمِيدٌ
         "Ey iman edenler! İnfakı gerek

kazandıklarınızın, gerek sizin için yerden çıkardıklarımızın temizlerinden yapın. Kendinizin göz yummadan alıcısı olamayacağınız fenasını vermeye yeltenmeyin. Biliniz ki, Allah sadakalarınıza muhtaç değildir ve hamde layık olandır." (Bakara 2/267)   Zekât, sadaka ve hayır işlerinde dikkat edilecek mühim hususlardan biri de, gizliliğe riâyettir. Çünkü açıktan verilen sadaka, alan kimsenin hayâ duygularını zayıflatır, zamanla alışkanlık hâline dönüşünce de çalışma gayret ve isteğini ortadan kaldırır. Bunun yanında veren kimsenin de gurur ve kibre sürüklenip kendini beğenmesine sebebiyet verir.   Fakat bâzen sadaka veren ve hayır işleyenlerin îlân edilip halka bildirilmesinde fayda görülebilir. Böylece halk, fukarâya yardım husûsunda teşvîk edilmiş olur. Kur’ân-ı Kerîm’de Cenâb-ı Hak:
اِنْ
تُبْدُوا
الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا
هِىَ وَاِنْ
تُخْفُوهَا
وَتُؤْتُوهَا
الْفُقَرَآءَ فَهُوَ
خَيْرٌ
لَكُمْ
وَيُكَفِّرُ
عَنْكُمْ
مِنْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَاللهُ
بِمَا
تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ
          “Sadakaları açıktan verirseniz, bu güzel bir şeydir. (Fakat) onları fakirlere gizlice verirseniz, sizin için daha hayırlı olur.” (el-Bakara 271) buyurmuştur.   Müfessirler bu âyetten zekâtın açıktan verilmesi, sadaka ve diğer hayır-hasenâtın ise gizlice yapılması gerektiği hükmüne varmışlardır.   İnfâk husûsundaki en güzel edeb, “sağ elin verdiğini sol ele bile fark ettirmemek” tarzında milletimizin de darb-ı meselleştirdiği bir ölçüdür ki, hadis-i şerifte bu tür insanların Arş’ın gölgesi altında gölgeleneceği müjdelenmiştir.   Ecdâdımız, infaktaki bu edebin en güzel numûnelerini sergilemişlerdir. Târihimiz bunun en güzel şâhididir. Nitekim meşhur vakfiyesinde görüldüğü gibi Fâtih Sultan Mehmed Han, toplumun korunmaya muhtaç fertleri için en hassas edeb ölçüleriyle kâideler koymuştur.   Pâdişâhı böyle bir edeb

sergileyen cemiyetin fertleri de, sadakalarını bir zarf içinde câmîlerdeki sadaka taşlarına bırakırlar, muhtaçlar da vereni görmeksizin oradan ihtiyaçları kadarını alırlardı. İnfakta gizlilik esas olmakla birlikte, kalbin riyâdan korunması kaydıyla alenî olarak verilmesi de teşvik edilmiştir. Ayrıca infakta zaman kaydı da yoktur. Bir mümin, gece ve gündüz, her fırsatta infak etmelidir. Nitekim bu hakîkat, âyet-i kerîmede şöyle ifâde edilmektedir:
اَلَّذِينَ
يُنْفِقُونَ
اَمْوَالَهُمْ
بِاللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ سِرًّا
وَعَلاَنِيَةً فَلَهُمْ
اَجْرُهُمْ
عِنْدَ
رَبِّهِمْ
وَلاَ خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ
وَلاَ هُمْ
يَحْزَنُونَ
         “Mallarını gece ve gündüz, gizlice ve açıkça infak edenler yok mu, işte onların Rableri katında ecir ve mükâfatları vardır. Ve onlara herhangi bir korku yoktur. Onlar hiçbir zaman mahzun da olmazlar.” (el-Bakara 274)
         Hazret-i Ebû Bekir radıyallâhu anh, sâhip olduğu kırk bin dinarın on binini gece, on binini gündüz, on binini gizli, on binini de açıktan olmak üzere tamâmen tasadduk etmişti. Bu âyet-i kerîmenin nüzûl sebeplerinden birinin bu olduğu rivâyet edilmektedir. (Âlûsî, Rûhu’l-Meânî, III, 44)
         Diğer taraftan, Hazret-i Ali radıyallâhu anh da dört dirhem gümüşten başka hiçbir şeye mâlik değil iken bunun birini gece, birini gündüz, birini gizli, birini de açıktan olmak üzere hepsini tasadduk etmiş idi. Hazret-i Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem: –Niçin böyle yaptın? diye sorduğunda: –Rabbimin vaad ettiği şeyi hak etmek için demiş, bunun üzerine Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem: –Umduğuna nâil oldun buyurarak onu müjdelemişti. (Vâhidî, Esbâbu Nüzûli’l-Kur’ân, 95)
         Bu durumda zekât ve sadakada en önemli husus, samîmiyet ve ihlâsla, sırf Allâh rızâsını kastetmektir. İnfakta bulunanların gururlanmaları, teşekkür ve minnettarlık beklemeleri aslâ doğru değildir. Böyle bir düşünce, bu hayırların bütün sevap ve fazîletini silip süpürür. Bilâkis veren, alana karşı teşekkür hissiyâtıyla dolu olmalı ve rızâ-yı ilâhînin dışında bir maksat taşımamalıdır. Zîrâ Hak katında makbûl olan budur. Allâh Teâlâ, Hazret-i Ali ve Hazret-i Fâtımâ radıyallâhu anhümânın yaptıkları infâkı takdîr ve tekrîmle birlikte, müminlere de aynı hassâsiyet içerisinde

infakta bulunmalarını tavsiye ederek âyet-i kerîmede şöyle buyurmuştur:

وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ
عَلَى
حُبِّهِ
مِسْكِينًا
وَيَتِيمًا
وَاَسِيرًا
اِنَّمَا
نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ
اللهِ لاَ
نُرِيدُ
مِنْكُمْ
جَزَآءً
وَلاَ
شُكُورًا
اِنَّا
نَخَافُ مِنْ
رَبِّنَا
يَوْمًا
عَبُوسًا
قَمْطَرِيرًا   “Onlar, kendi canları çekmesine rağmen yemeği yoksula, yetime ve esire yedirirler. "Biz sizi Allâh rızası için doyuruyoruz; sizden ne bir karşılık ne de bir teşekkür bekliyoruz. Biz, çetin ve belâlı bir günde Rabbimizden (O’nun azâbına uğramaktan) korkarız." (derler). İşte bu yüzden Allâh onları o günün fenâlığından esirger; (yüzlerine) parlaklık, (gönüllerine) sevinç verir.” (el-İnsân 8-11)   Bu âyet-i kerîmede infakla ilgili birçok edeb ve nükte yer almaktadır.
         1. İhtiyacı olduğu hâlde, mümin kardeşini kendine tercih etmenin yüce bir haslet olduğuna işâret ediliyor.   2. İnfâkın fânî ve dünyevî hedefler için değil, yalnız Allâh rızası için yapılması gerektiği bildiriliyor.   3. Kıyâmetin dehşetli azâbından korunmak maksadıyla infâkı, Allâh rızâsı için yapmanın ehemmiyeti vurgulanıyor.   4. İhlâsla yapılan infakların Hak katında makbul olacağı ve sâhibinin yüzünü ak edeceği vaat ediliyor.
         5. Allâh Teâlâ’nın müminlerden bu nevi sâlih ameller işlemelerini talep ettiğine işâret ediliyor.   Konunun ahlakî çerçevesini oluşturan bir başka ilke ise, yapılan harcamanın israfa dönüşmemesidir. Zira infak bir harcama olmakla beraber, asla bir savurganlık, hesabını bilmeme ve israf değildir:
وَالَّذِينَ

اِذَا
اَنْفَقُوا
لَمْ
يُسْرِفُوا
وَلَمْ
يَقْتُرُوا
وَكَانَ
بَيْنَ
ذَلِكَ
قَوَامًا
         "Rahmanın kulları, harcamalarında ne israf eder, ne de eli sıkı davranırlar; bu ikisi arasında bir denge tuttururlar." (Furkan 25/67)   Yine Kur’ân'a göre, yapılan harcamaların ahlâkiliği hususunda genel bir değer ölçüsü de, insanların inanç ve ibadet hürriyetlerini kısıtlama ve ortadan kaldırma maksadı gütmemektir. İnsanlığın aleyhine yapılan harcamalar ahlâkî açıdan değersiz ve makbul infakın dışındadır. İnsanlığın Yüce Allah'tan uzaklaştırılması ve maddî-manevî sömürülmesi adına yapılacak harcamalar, uzun vadede toplumları köleleştiren yardımlar (!), Kur’ân'da yasaklanmakta ve ahlâkî değeri olmadığı vurgulanmaktadır:
         İnfak, insan ruhundaki yüce hasletlerin harekete geçmesine, nefsin arınmasına, aklın irfana ve kalplerin imana açılıp ısınmasına, amellerin ihsana dönüşmesine vesiledir. Ahlâkî açıdansa, kişiye kötülüklere karşı mukavemet kazandırır. İnfak ayrıca, içtimaî değişimin belirleyici dinamiklerinden de biridir ki, medeniyetlerin inşâsı, bekası ve inkırazıyla doğrudan ilgilidir.   Medeniyetler, verme kültürünün şuuruna ermiş milletlerin eseridir. Cimri fertler ve bu fertlerden meydana gelen toplumların medeniyet inşası mümkün olmadığı gibi, israfa ve lükse dalmış, tüketen toplumlar da, medeniyetlerin çöküşünün habercileridir. İnfak eden ve üreten bir medeniyetin tarihî varisleri olarak yeniden üretip veren insanlar hâline gelebilmek için, bilginin de sağlıklı üretilmesi ve sağlıklı "infak" edilmesinin öğretilmesi gerektiğine inanıyoruz.

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler